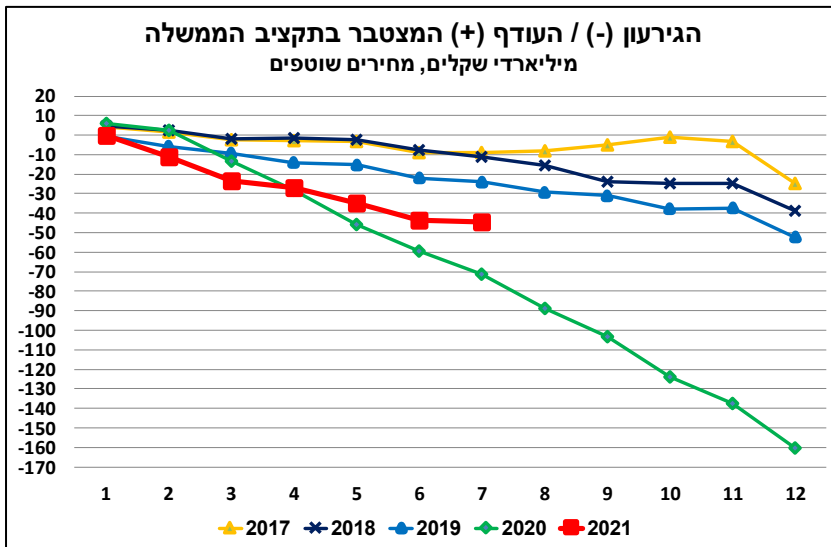

11/08/2021

השבוע במאקרו

הגירעון התקציבי ב-12 החודשים האחרונים ירד בחודש יולי לרמה חד-ספרתית של 9.3% תוצר

פעילות הממשלה הסתכמה בחודש יולי השנה בגירעון של כ-0.8 מיליארד ₪ לעומת גירעון גבוה משמעותית של כ-12 מיליארד ₪ ביולי אשתקד. הגירעון מומן בעיקר על-ידי גיוס הון מקומי, והפרטה בגין מכירת קרקעות של רשות מקרקעי ישראל.

הגירעון התקציבי ב-12 החודשים האחרונים (אוגוסט 2020-יולי 2021) המשיך במגמת הירידה מתחילת 2021, וירד לרמה חד ספרתית של 9.3% תוצר (שהם כ-133.2 מיליארד ₪) לעומת 10.1% תוצר (כ-144.6 מיליארד ₪) בחודש יוני.

בתרשים המצורף מוצגת השוואה של הגירעון המצטבר בתקציב הממשלה ב-2021 עד כה לעומת השנים הקודמות. מהתרשים עולה כי, הגירעון המצטבר (ללא מתן אשראי נטו) מתחילת השנה (ינואר-יולי) עמד על כ-44.4 מיליארד ₪, והוא נמוך באופן משמעותי לעומת התקופה המקבילה אשתקד, במהלכה נרשם גירעון של כ-71.3 מיליארד ₪.

הירידה בגירעון המצטבר מתחילת 2021, הינה תוצאה של גידול חד ומהיר בהכנסות המדינה לצד גידול מתון יחסית בהוצאות. זאת, בין היתר, כיוון שהוצאות המדינה (בנטרול תכנית הסיוע בגין משבר הקורונה) הינן עדיין במסגרת תקציב המשכי. תקציב המדינה לשנים 2021-2022 אמנם אושר בממשלה, אך טרם קיבל את אישור הכנסת ולכן עדיין לא נכנס לתוקף. היקף ההוצאות המצטבר במסגרת תכנית הסיוע הכלכלי עמד על כ-42 מיליארד ₪. בהקשר זה, נציין כי שיעור הביצוע המצטבר של תכנית הסיוע (בשנים 2020-2021, ביצוע במזומן והתחייבויות) עומד על כ-79% (159 מיליארד ₪ מתוך 202.3 מיליארד ₪), בהובלת סעיפי הביטחון סוציאלי והמענה הבריאותי והאזרחי.

היקף ההכנסות המצטבר מתחילת השנה ועד חודש יולי הסתכם בכ-231.5 מיליארד ₪, ומשקף, בין השאר, גידול משמעותי של כ-23% (ריאלי) בהכנסות המדינה ממסים לעומת התקופה המקבילה אשתקד (שהושפעה לשלילה ממשבר הקורונה) וגידול של כ-17% לעומת התקופה המקבילה ב-2019. העלייה בהכנסות ממסים ישירים הייתה מהירה יותר מהעלייה בהכנסות ממסים עקיפים. זאת, על רקע חזרתו של המשק לפעילות מלאה, גידול בהכנסות מרווחי הון (בעיקר מסקטור ההייטק) לצד גידול במספר עסקאות הנדל"ן ועליית מחירי הדירות.

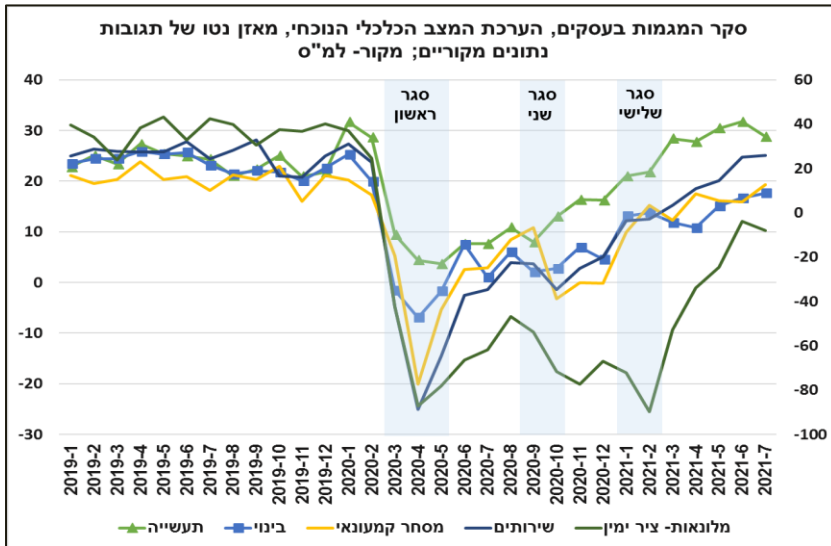
לסיכום, ההתפתחות החיובית בהכנסות ממסים צפויה להימשך, זאת בהיעדר החרפה משמעותית במגמת העלייה בתחלואה מקורונה באופן שיביא להחמרה של ממש בהגבלות הקורונה. לאור זאת, שנת 2021 צפויה להסתכם בגירעון נמוך ביחס לתחזיות המוקדמות, שמשמעותו צרכי מימון נמוכים יותר של הממשלה. אנו מעריכים כי בתרחיש מרכזי הגירעון הממשלתי יעמוד בסיכום שנת 2021 על 7.0-7.5% תוצר.

הסנטימנט בקרב החברות הפועלות בענפי הבינוי והמלונאות נותר נמוך ביחס לתקופה שקדמה לקורונה

סקר המגמות בעסקים של הלמ"ס עבור חודש יולי 2021 הצביע על עלייה במאזן הכולל של הסקטור העסקי (נתונים מקוריים) בחודש יוני 2021, זה החודש השני ברציפות. מאזן הנטו של התגובות, הנע בין +100 לבין -100, הוא ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר העריכו את מצב החברה באופן חיובי לבין אלו שהעריכו אותו באופן שלילי, כך שמאזן גבוה יותר משקף מצב טוב יותר בענף, ומאזן נמוך הפוך מכך. על פי ממצאי הלמ"ס, למאזן הכולל, מתאם חיובי עם שיעור השינוי החודשי של מדד הפדיון של כלל ענפי המשק (נתונים מקוריים), ולכן עלייה זו עשויה להעיד על עלייה בפדיון של ענפי המשק בחודש יוני, אם כי, לא ניתן לשלול כי מדובר בהשפעות עונתיות, שכן הנתונים אינם מנוכי עונתיות.

מהתבוננות על ההערכות הסובייקטיביות של החברות בסקטור העסקי בנוגע למצבן הכלכלי הנוכחי, בחלוקה לפי ענפים מרכזיים, ניתן ללמוד כי בענפי התעשייה והמלונאות חלה ירידה קלה במאזן הנטו של התגובות במהלך חודש יולי 2021, ולעומת זאת, ביתר הענפים, בינוי, שירותים ומסחר קמעונאי, חלה עלייה קלה בחודש זה (ראה/י תרשים).

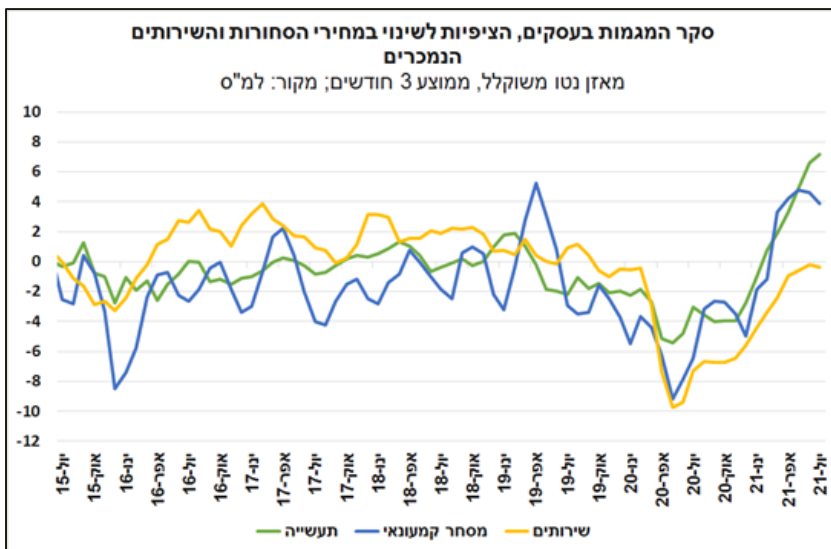
בבחינה רחבה יותר, לאורך זמן, ניכר כי הסנטימנט בחלק מהענפים המרכזיים, קרי, ענפי השירותים והמסחר הקמעונאי, שב לרמה הזוהר לרמה ששררה לפני פרוץ מגפת הקורונה, והסנטימנט בענף התעשייה אף גבוה מרמתו בתקופה שקדמה לקורונה. ומאידך, בולט כי ההערכות בקרב החברות בענף המלונאות נמוכות מאוד מרמתן בתקופת טרום הקורונה, זאת, בין

השאר מפני שהכניסה של תיירים זרים מוגבלת מאוד, ומשום שענף זה מושבת כליל בשעה שהממשלה מחליטה להשית מגבלות על הפעילות הכלכלית. כמו כן, גם ההערכות של חברות בענף הבינוי נמוכות בהשוואה לתקופת טרום הקורונה, זאת על אף העלייה המשמעותית בהיקף המכירות של דירות חדשות בתקופה האחרונה. לפי ממצאי הסקר, ניתן להניח כי הסנטימנט הנמוך יחסית בענף הבינוי נובע מהיקף נמוך יחסית של עבודות חדשות ועלייה במגבלה על הפעילות מצד מחסור בציוד וחומרי גלם.

מסקר המגמות בעסקים עולים שני ממצאים נוספים הראויים לציון. הראשון, המגבלה על הפעילות הנובעת ממחסור בעובדים מצויה ברמות גבוהות יחסית בענפי השירותים והתעשייה, ובמידה פחותה יותר גם בענף המסחר הקמעונאי. כפי הנראה, הגורמים המרכזיים לכך הם הסדר החל"ת, שצומצם משמעותית לאחרונה, הצורך בהכשרת עובדים חדשים ומעבר של עובדים מתחום עיסוק אחד למשנהו או בין ענפי פעילות שונים.

מסקר המגמות בעסקים עולים שני ממצאים נוספים הראויים לציון. הראשון, המגבלה על הפעילות הנובעת ממחסור בעובדים מצויה ברמות גבוהות יחסית בענפי השירותים והתעשייה, ובמידה פחותה יותר גם בענף המסחר הקמעונאי. כפי הנראה, הגורמים המרכזיים לכך הם הסדר החל"ת, שצומצם משמעותית לאחרונה, הצורך בהכשרת עובדים חדשים ומעבר של עובדים מתחום עיסוק אחד למשנהו או בין ענפי פעילות שונים.

השני, בגזרת המחירים, הסקר מלמד כי הציפיות להעלאת מחירים בחלק מהענפים המרכזיים נותרו ברמה גבוהה מתחילת שנת 2021 (ראה/י תרשים). כך, אמנם הצפי לשינוי במחירי המוצרים הנמכרים בענפי התעשייה והמסחר הקמעונאי נחלש בחודש יולי 2021, אולם, אף על פי כן, מאזן הנטו מורה על כך ששיעור החברות שמעריכות כי המחירים יעלו עולה על אלו שמעריכות כי המחירים ירדו, וברמה גבוהה יחסית בהשוואה היסטורית. ניתן להעריך כי הציפיות הללו מתקיימות נוכח העלייה במחירי חומרי הגלם, הקושי בגיוס עובדים וצמצום ההיצע (סגירת עסקים בעקבות הקורונה). יודגש, מאזן הנטו מצביע על ההפרש בין שיעור החברות בענף, המעריכות כי המחירים יעלו לבין אלו שירדו, ולא מתיימר להעניק תחזית כמותית לקצב האינפלציה.

כתבו: יניב בר, גילי בן אברהם

לתגובות, הערות והארות: ניתן לפנות לאיל רז, ראש ענף כלכלה, בנק לאומי
דואר אלקטרוני: eyal.raz@bankleumi.co.il, טלפון: 076-8858039